

Landbrug

Tage

Arbejde på tage udgør en stor risiko for arbejdsulykker. Derfor er det vigtigt at udarbejde en risikovurdering og forebygge arbejdsulykker ved at træffe de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.

Arbejde på tage omfatter bl.a. reparation, rengøring, vedligehold og eftersyn samt snerydning om vinteren. Tagets alder og tilstand bør tages i betragtning. Vind og vejr kan have ødelagt tagets bæreevne, områder på taget kan være skrøbelige bl.a. ved ovenlysvinduer og tagplader, hvor solen skinner mange timer dagligt.

Det er ikke altid, disse steder er synlige. Når der arbejdes over 2 meter over jorden, er der stor risiko for alvorlige arbejdsulykker med invaliditet eller døden til følge. Der stilles krav til sikkerhedsforanstaltninger, eksempelvis rækværk, stillads og faldsele, ved arbejde fra 0,5 meter over terræn, men der er særligt fokus ved arbejde 2 meter over terræn.

Rækværk og afdækning

Når der arbejdes på tag, skal risikoen for at falde ned forebygges. Tage kan have forskellige hældninger og højder. Det er vigtigt at anvende faldsikring, da der er risiko for at glide ned af eller falde igennem taget og komme til skade uanset, hvordan taget er udformet.

Fald fra tagflade

Der skal sættes effektive rækværk op, der har den fornødne styrke, så de kan standse fald af personer. Fx er der risiko for at falde ned fra tagudhæng, gavle og kanter på flade tage.

Fald gennem tag

Der skal sikres mod nedstyrtning gennem huller og ovenlys i tagfladen. Det kan gøres ved at afdække området eller anvende tagstier, gangbroer og sikkerhedsnet.

- Brug gangbroer, tagstier og sikkerhedsnet, hvis der ikke er garanti for, at taget er sikkert
- Gå kun op på taget, hvis det er sikkert at gå på
- Overdæk åbninger i taget med holdbart materiale før arbejdet påbegyndes
- Brug altid line, når der arbejdes fra lift.

Det bør overvejes, om arbejdet – eller noget af arbejdet – kan udføres nede fra jorden fremfor at udføre arbejdet fra taget.

For at forhindre, at personer falder ned, skal

- tagets tilstand vurderes. Få evt. en professionel til at efterse dit tag – tag ikke chancer
- nødvendigt sikkerhedsudstyr anvendes, uanset hvor kort tid du færdes på taget
- medarbejderne instrueres grundigt i opgaven
- rækværk efterses – er de i orden og solide nok til at hindre fald?
- materialer og værktøj sikres, så de ikke kan glide ned eller blive kastet ned af vinden
- der være en god og sikker adgangsvej op til taget
- der benyttes stiger, der rækker en meter op over adgangsstedet. Hvis stigen er mere end fem meter høj, skal der være en fodmand
- stiger fastgøres i toppen, når de anvendes flere gange som adgangsvej samme sted.

www.baujordtilbord.dk

Relevante links

AT vejledning 2.4.2 fald fra højden ved arbejde på tage

AT vejledning D.5.5 om faldsikring

AT vejledning 2.4.1 om nedstyrtning- og gennemstyrtningssfare

Faktablad om sikkerhed ved arbejde på tage

Sikkerhedshåndbog for landbrug og maskinstationer (BAU Jord til Bord)

Sne fjernes fra taget af vognmandsfirma. På denne måde er der ingen risiko for, at personer falder ned.

Planlægning af arbejde på tag

- Medarbejdere skal have klare instruktioner, og arbejdet skal planlægges omhyggeligt, inden tagarbejdet påbegyndes
- Indgå aftaler om, hvordan arbejdet skal udføres og mind hinanden om aftalerne, hvis nogen ikke overholder dem
- Vurder, om der bør foretages ekstra sikkerhedsforanstaltninger for at forhindre arbejdsulykker
- Overvej, om arbejdet kan udføres fra en lift eller mandskabskurv
- Tag højde for vejrforhold – det forværrer arbejdsforholdene, når det regner eller blæser
- Anvend egnede maskiner og redskaber til at fjerne sne fra taget
- Følg leverandørens anvisninger ved arbejde og færdsel på tage
- På glat tag skal der etableres sikkerhedsforanstaltninger uanset faldhøjden
- Når man kan falde ned på skarpe kanter, trapper eller kælderskakter, skal der etableres sikkerhedsforanstaltninger uanset faldhøjden.

Øvrige forhold

- Fortæl mindst én anden person på bedriften, at du arbejder i højden. Aftal at være i jævnlig kontakt

- Rækværket skal have en større brudstyrke, jo højere og stejlere taget er, da personer falder med større fart
- Stilladser skal være opstillet af en person med en lovpligtig stilladsuddannelse når stilladset er højere end 3 meter
- Individuelt falddæmpende udstyr kan bruges som eneste sikkerhedsforanstaltning, når arbejdet er kortvarigt, og når udstyret bruges sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Arbejde med falddæmpende udstyr må kun bruges når opgaven samlet set ikke overstiger 4 mandetimer

- Sikkerhedsnet, der bruges til at forhindre et fald, må kun bruges i situationer, hvor det ikke er muligt at bruge mere sikre metoder
- Vurder, om lægter og tagplader kan holde til den nødvendige vægt.

Instruér og tilrettelæg

Instruér alle medarbejdere i farene ved arbejde på tage og i højden.

Tilrettelæg arbejdsopgaven sammen.

Her faldt en landmand gennem taget. Det kunne være forhindret ved at dække lyspladerne over.

